

Verordening op de Commissie omgevingskwaliteit Gemeente Nijkerk 2022

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 18 januari 2022;

gelet op artikel 17.9 van de Omgevingswet

b e s l u i t :

De Verordening op de Adviescommissie omgevingskwaliteit Gemeente Nijkerk vast te stellen.

In te stemmen met € 30.000,- extra jaarlijks budget ten behoeve van de adviescommissie en bij de Voorjaarsnota 2022 in de dekking hiervan te voorzien.

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- commissie: gemeentelijke commissie als bedoeld in artikel 17.9 van de wet, genaamd Commissie omgevingskwaliteit Gemeente Nijkerk;
- goede omgevingskwaliteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.3 van de wet en nader is gedefinieerd in de Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk en in het omgevingsprogramma voor de omgevingskwaliteit;
- omgevingsplan: Omgevingsplan Gemeente Nijkerk;
- omgevingsprogramma: Programma omgevingskwaliteit;
- omgevingsvisie: Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk;
- wet: de Omgevingswet.

Paragraaf 2. Adviestaak

Artikel 2. Taak en werkzaamheden

1. De commissie heeft als taak de raad en burgemeester en wethouders te adviseren bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden op grond van de wet met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit en al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Daaronder wordt in elk geval begrepen het geven van voorlichting over de doelstelling van een goede omgevingskwaliteit en over de werkzaamheden van de commissie.
2. Ter uitvoering van haar taak:
  - a. adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over een aanvraag om vooroverleg, een aanvraag om een principebesluit en een aanvraag om of een ontwerpbesluit voor een omgevingsvergunning voor:
    - 1) een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument;
    - 2) een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een voorbeschermde gemeentelijk monument of een gemeentelijk monument;
    - 3) een omgevingsplanactiviteit in geval de commissie in het omgevingsplan als adviseur is aangewezen, daaronder in elk geval begrepen een omgevingsplanactiviteit waarbij cultuurhistorische waarden zijn betrokken die op de cultuurhistorische waardenkaart of in het omgevingsplan zijn aangegeven;
    - 4) een andere activiteit in geval burgemeester en wethouders een advies nodig achten of uit eigen beweging met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit;
  - b. adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over het door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aanwijzen van een onroerende zaak als rijksmonument ingevolge artikel 3.1, eerste lid, van de Erfgoedwet of over het aan een locatie geven van de functie-aanduiding gemeentelijk monument op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de wet;
  - c. adviseert de commissie op verzoek van de raad, burgemeester en wethouders of uit eigen beweging in een geval van een verkenning als bedoeld in artikel 5.48, tweede lid, van de wet en in andere gevallen waarin burgemeester en wethouders een advies nodig achten in verband met een verkenning van een bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving;

- d. adviseert de commissie op verzoek van de raad, burgemeester en wethouders of uit eigen beweging over het ontwikkelen van beleid inclusief omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsprogramma's voor zover dit beleid betrekking heeft op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit, daaronder begrepen:
  - i. de uitvoering van het beleid inzake de openbare ruimte;
  - ii. stedenbouwkundige plannen en visies voor de fysieke leefomgeving;
  - iii. maatwerkvoorschriften en beeldkwaliteitsplannen in verband met het uiterlijk van bouwwerken, de bescherming van cultureel erfgoed en andere zaken die de omgevingskwaliteit betreffen;
  - iv. adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over het geven van beschikkingen op grond van regels in verordeningen op grond van artikel 149 van de Gemeentewet die een eis ten aanzien van de omgevingskwaliteit bevatten.

Paragraaf 3. Aanwijzing van besluiten waarover verplicht advies moet worden gevraagd

Artikel 3. Verplichte advisering

Burgemeester en wethouders winnen verplicht advies van de commissie in omtrent een te nemen beslissing als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a, onderdelen 1° tot en met 3°, en onder b.

Paragraaf 4. Samenstelling en inrichting

Artikel 4. Samenstelling

1. De commissie bestaat uit maximaal negen leden, de voorzitter daaronder begrepen.
2. Voor de voorzitter en de leden worden door de raad plaatsvervangers aangewezen die hen bij afwezigheid kunnen vervangen.
3. De leden en de plaatsvervangers worden benoemd op persoonlijke titel op grond van de professionele deskundigheid die nodig is voor de advisering, alsmede op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.
4. De leden of hun plaatsvervangers maken geen deel uit van een bestuursorgaan van de Gemeente Nijkerk en zijn niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan van de Gemeente Nijkerk.
5. In afwijking van het derde lid kunnen maximaal twee burgerleden en hun plaatsvervangers worden benoemd. Zij worden benoemd op persoonlijke titel op grond van hun lokale maatschappelijke kennis en ervaring. Zij staan ingeschreven in de Basisregistratie Personen van de Gemeente Nijkerk.
6. De commissie telt gelet op artikel 17.9, eerste lid, van de wet enkele leden deskundig op het gebied van de monumentenzorg.
7. De disciplines die de leden in gezamenlijkheid vertegenwoordigen zijn:
  - cultuurhistorie
  - archeologie
  - bouw- en architectuurhistorie
  - landschap
  - stedenbouw
  - natuur

Artikel 5. Benoeming

1. De leden en de plaatsvervangers worden door de raad benoemd op basis van een enkelvoudige voordracht door burgemeester en wethouders.
2. De leden en de plaatsvervangers kunnen voor een termijn van ten hoogste drie jaar worden benoemd.
3. Herbenoeming van leden kan eenmaal voor ten hoogste drie jaar plaatsvinden. Dit is niet van toepassing op de plaatsvervangers.
4. Afgetreden leden zijn drie jaar na hun aftreden weer benoembaar.
5. De leden worden op eigen aanvraag ontslagen. Zij kunnen voorts door burgemeester en wethouders worden geschorst en door de raad worden ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

Artikel 6. Ondersteuning van de commissie

1. De commissie heeft een ambtelijk secretaris en een plaatsvervangend ambtelijk secretaris.
2. De secretaris is voor zijn/haar werkzaamheden voor de commissie uitsluitend verantwoording schuldig aan de commissie.
3. De secretaris kan worden ondersteund door andere ambtelijke medewerkers, die voor hun werkzaamheden voor de commissie uitsluitend verantwoording schuldig zijn aan de secretaris.
4. De secretaris noch de medewerkers zijn lid van de commissie.

Paragraaf 5. Advisering en standpuntbepaling

Artikel 7. Adviestermijn

1. Burgemeester en wethouders kunnen aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht.
2. In geval burgemeester en wethouders geen termijn hebben gesteld brengt de commissie advies uit binnen een termijn van maximaal vier weken.

Artikel 8. Beraadslaging en standpuntbepaling

1. De vergaderingen van de commissie zijn openbaar.
2. De agenda voor de vergadering van de commissie wordt tijdig op een geschikte wijze bekendgemaakt.
3. Indien burgemeester en wethouders – al dan niet op verzoek van de aanvrager – een verzoek doen tot niet-openbare behandeling, dan dienen burgemeester en wethouders daaraan klemmende redenen op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur ten grondslag te leggen. De openbaarheid geldt voor de beraadslagingen ten behoeve van de uitvoering van al haar taken.
4. Belanghebbenden, daaronder begrepen de aanvrager van de omgevingsvergunning of zijn gemachtigde, hebben in toelichtende zin spreekrecht in door de commissie gehouden openbare vergaderingen. Tijdens de beraadslagingen is er geen spreekrecht.
5. Over de uit te brengen adviezen wordt niet besloten dan in aanwezigheid van ten minste vijf leden. Over een advies over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument wordt niet besloten dan in aanwezigheid van ten minste twee leden met deskundigheid op het gebied van de monumentenzorg.
6. Leden die als opdrachtgever, ontwerper of anderszins betrokken zijn bij de uitvoering van een activiteit waarvoor een aanvraag is gedaan waarover de commissie adviseert, onthouden zich van medewerking aan het desbetreffende advies en zijn tijdens de behandeling van en de besluitvorming over het advies niet in de vergadering aanwezig.
7. De geheimhoudingsplicht als bedoeld in artikel 2:5, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de commissie en de daarvoor werkzame personen.

Artikel 9. Afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie

De commissie kan onverminderd het bepaalde in artikel 17.9, eerste lid, van de wet en artikel 2.2a uit deze verordening de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning of over de voorbereiding van een andere beschikking onder verantwoordelijkheid van de commissie overlaten aan een of meer daartoe aangewezen leden of een subcommissie.

Artikel 10. Adviseurs

1. De commissie kan zich voor het inwinnen van inlichtingen wenden tot daartoe door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren.
2. De in het eerste bedoelde personen kunnen op uitnodiging van de commissie als adviseur deelnemen aan de beraadslagingen.

Paragraaf 6. Werkwijze

Artikel 11. Reglement van orde

1. De commissie stelt haar werkwijze binnen de kaders van deze verordening nader vast in een reglement van orde.
2. In het reglement van orde komt ten minste aan de orde:
  - a. de wijze waarop de agenda openbaar wordt gemaakt en belanghebbenden worden uitgenodigd;
  - b. de wijze waarop het vereiste quorum voor een besluitvormende vergadering wordt vastgesteld, de vergaderorde en orde van de beraadslaging, waarbij er een onderscheid wordt aangebracht tussen de toelichtende fase waarin het spreekrecht wordt uitgeoefend en de beraadslagingen;
  - c. de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de taakstelling, daaronder begrepen de wijze waarop de raad of burgemeester en wethouders advies vragen en het advies ontvangen;
  - d. de notulering en dossiervorming;
  - e. de wijze waarop de adviezen openbaar worden gemaakt;
  - f. de instelling van subcommissies;
  - g. de werkwijze bij afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie als bedoeld in artikel 9;
  - h. de selectie en voordracht van kandidaat-leden.
3. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor bekendmaking van het door de commissie vastgestelde reglement van orde in het gemeenteblad.

Artikel 12. Relatie met andere adviseurs

Bij het aanstellen van een supervisor, een kwaliteitsteam of een andere adviseur op het gebied van de omgevingskwaliteit, niet zijnde een lid of een adviseur van de commissie dragen burgemeester en wethouders zorg voor een goede afstemming tussen de werkzaamheden van deze adviseur en de commissie.

Artikel 13. Vergoeding

De leden ontvangen voor het bijwonen van de vergaderingen van de commissie een vergoeding die gelijk is aan het voor de van toepassing zijnde inwonersklasse vastgestelde bedrag in tabel IV van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden. In afwijking hiervan kan de vergoeding van de leden- deskundigen door het college op een hoger bedrag worden vastgesteld, rekening houdend met hun bijzondere beroepsmatige deskundigheid.

Paragraaf 7. Jaarverslag

Artikel 14. Jaarverslag

1. De commissie brengt jaarlijks voor 1 april verslag als bedoeld in artikel 17.9, zesde lid, van de wet uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar.
2. In het jaarverslag komt ten minste aan de orde:
  - a. de wijze waarop toepassing is gegeven aan de kaders als bedoeld in artikel 17.9, derde lid, van de wet;
  - b. de wijze waarop uitwerking is gegeven aan de openbaarheid van vergaderen.

Paragraaf 8. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 15. Overgangsrecht

1. De op grond van de 'Bouwverordening 2007' en de 'Erfgoedverordening' Gemeente Nijkerk benoemde leden worden geacht te zijn benoemd op grond van deze verordening. De termijn van ten hoogste drie jaar als bedoeld in artikel 5, tweede lid, loopt vanaf de datum van de benoeming op grond van de 'Bouwverordening 2007' en de 'Erfgoedverordening' Gemeente Nijkerk.
2. Als voor de inwerkingtreding van de wet een aanvraag om een besluit is ingediend, blijft het oude recht, met betrekking tot de commissie op het gebied van welstand en monumentenzorg van kracht, met dien verstande dat de Commissie Ruimtelijke kwaliteit wordt geacht de in artikel 8 van de Woningwet, dan wel de in artikel 9.1, eerste lid, onder a, van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 15 van de Monumentenwet 1988 bedoelde commissie te zijn.

Artikel 16. Vervallen en intrekking oude regeling

De regels met betrekking tot de commissie in de artikelen 9.1 tot en met 9.8 van de Bouwverordening 2007 en artikel 1, 4e aandachtsstreepje, artikel 3, tweede lid, artikel 9a, tweede lid, artikel 9b, eerste lid, artikel 12 en artikel 14c van de Erfgoedverordening vervallen.

Artikel 17. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt tegelijk met de Wet van 23 maart 2016, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet) in werking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening op de Commissie omgevingskwaliteit Gemeente Nijkerk 2022

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 24 februari 2022.

*De griffier,
mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN*

*De voorzitter,
de heer mr. drs. G.D. RENKEMA*

Toelichting

Algemeen

Met de Omgevingswet (hierna: de wet) die naar verwachting op 1 juli 2022 in werking treedt, wordt het stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien. De wet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Belangrijk verbeterdoel van de nieuwe wet is een kader te bieden dat overheden meer afwegingsruimte biedt om doelen voor de leefomgeving te bereiken.

“Decentraal, tenzij” is een belangrijk principe van de wet. Dit betekent dat taken en bevoegdheden in principe bij het lokale bestuur, zoals de gemeente liggen. Alleen indien het gaat om een nationaal of internationaal belang of als dat doelmatiger of doeltreffender is, stelt het Rijk regels.

Eén van de doelen van de wet is het bereiken van een goede omgevingskwaliteit (artikel 1.3 van de wet). Daarbij gaat het om het belang van aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap. Gemeenten hebben een grote vrijheid in de wijze waarop zij het doel van een goede omgevingskwaliteit willen bereiken. Dat geldt ook voor de rol van de gemeentelijke adviescommissie (hierna: commissie) daarbij. Een adequate invulling van de taak en de werkwijze van deze commissie draagt bij aan het doel van een goede omgevingskwaliteit.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Definities

Commissie

Dit is de gemeentelijke adviescommissie op grond van artikel 17.9 van de wet.

Goede omgevingskwaliteit

"Een goede omgevingskwaliteit" is naast veiligheid en gezondheid opgenomen in de maatschappelijke doelstelling van de wet (artikel 1.3 van de wet). Dit geeft aan dat aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap belangrijk zijn. Het gaat daarbij zowel om de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als om de waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden (Kamerstukken II 2013-2014, 33962, nr. 3).

De gemeente heeft de plicht de zorg voor de omgevingskwaliteit zelf in te vullen, inclusief het adviesstelsel op het gebied van de omgevingskwaliteit. Burgers kunnen, wanneer geen concrete gedragsbepalingen voorhanden zijn of deze niet toereikend blijken, ten aanzien van het doel van een goede omgevingskwaliteit een beroep doen op de algemene zorgplicht.

De gemeente heeft ter bevordering van de objectiviteit en de transparantie in de advisering van de commissie het begrip omgevingskwaliteit gedefinieerd in de Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040 en werkt dit begrip nader uit in een omgevingsprogramma Omgevingskwaliteit. De omgevingsvisie en het omgevingsprogramma vormen gezamenlijk de kaders waarbinnen de commissie haar advisering uitvoert.

Overigens bevat het artikel definities van enkele gebruikte begrippen ter verklaring van de voorschriften in deze verordening.

Artikel 2. Taak en werkzaamheden

Eerste lid

Dit lid beschrijft de adviestaak in algemene zin: het adviseren van de raad en het college van burgemeester en wethouders (hierna: college) op het gebied van de omgevingskwaliteit als bedoeld in artikel 1.3 van de wet. De commissie adviseert over aanvragen om een omgevingsvergunning voor zover deze aanvragen betrekking hebben op de omgevingskwaliteit, zoals gedefinieerd in de omgevingsvisie en nader uitgewerkt in het nog op te stellen omgevingsprogramma.

De commissie toetst aanvragen dus aan de zorg voor een goede omgevingskwaliteit. Het gaat om de zorg voor een goede omgevingskwaliteit, bestaande uit:

1. de (ruimtelijke) kenmerken en kwaliteiten van het gebied;
2. het versterken van de kwaliteiten, aanwezige wensen en belangen uit de omgeving;
3. het betrekken van de omgeving door participatie.

De verordening bevat mede om deze reden tevens het voorschrift dat de commissie ook voorlichting geeft over de doelstelling van een goede omgevingskwaliteit en over de werkzaamheden van de commissie zelf. De commissie baseert de voorlichting (net als haar concrete adviezen) op de vastgestelde beleidskaders zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsprogramma's, bedoeld in artikel 4.19 van de wet. Daarmee wordt bedoeld dat de commissie in haar advisering de wijze betreft waarop invulling is gegeven aan het eerste, tweede en derde punt. Immers, ook de commissie dient rekening te houden met de (ruimtelijke) kenmerken en kwaliteiten van het gebied en de invloed van de uitkomsten uit de punten twee en drie in de advisering (integraliteit).

De commissie adviseert niet over de kwaliteit van en de wijze waarop de participatie heeft plaatsgevonden. Dit is ter beoordeling aan het college of in voorkomend geval de gemeenteraad. Evenmin adviseert de commissie over de andere aspecten van de fysieke leefomgeving, zoals het milieu en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.

Het reglement van orde gaat expliciet in op de wijze waarop een advies aan de commissie wordt aangevraagd en aan de raad of burgemeester en wethouders afgegeven wordt. Het reglement van orde

bevat regels waarmee de onafhankelijkheid, de objectiviteit, de transparantie en de herleidbaarheid van een advies is verzekerd.

Tweede lid
Onderdeel a

Dit artikel regelt de advisering op verzoek van het college of de raad in de volgende te onderscheiden gevallen:

1. een aanvraag om vooroverleg;
2. een aanvraag om een principebesluit;
3. een aanvraag om en omgevingsvergunning;
4. de advisering over een ontwerpbesluit. Dit betreft de advisering als niet het college bevoegd gezag is. Bijvoorbeeld bij de wijziging van het omgevingsplan, waarbij de gemeenteraad bevoegd gezag is.

De commissie adviseert op verzoek over de volgende soorten aanvragen voor:

- 1) *een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument*

De wet definieert een rijksmonumentenactiviteit als volgt:

“een activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht”

De commissie adviseert niet over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot archeologische rijksmonumenten. De commissie brengt advies uit met het oog op het behoud van cultureel erfgoed. Uitgangspunten daarbij zijn:

- het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten en archeologische monumenten;
- het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend is vereist is voor het behoud van die monumenten;
- het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en
- het conserveren en in stand houden van archeologische monumenten, bij voorkeur in situ.

Dit volgt uit artikel 8.80 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) dat de beoordelingsregels voor de rijksmonumentenactiviteit bevat.

Voor rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot archeologische rijksmonumenten is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: de Minister van OCW) aangewezen als advies- en instemmingsorgaan in de gevallen dat het college het bevoegd gezag is. Dit in verband met zijn verantwoordelijkheid voor de archeologische rijksmonumenten en met het landelijk overzicht en de vereiste specialistische kennis en ervaring die aanwezig zijn bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Ook is de Minister van OCW (mede) bevoegd tot toezicht en handhaving waar het gaat om archeologische rijksmonumenten. Behoud in situ (in de bodem) is hierbij het uitgangspunt.

De gemeente speelt desalniettemin in de archeologie een cruciale rol. De afweging om archeologische monumenten in situ (in de bodem) dan wel ex situ (door ze op te graven) te behouden, wordt door de gemeente gemaakt in het kader van het opstellen van het omgevingsplan en de belangenafweging bij de specifieke omgevingsplanactiviteiten waaraan een archeologische onderzoeksplicht is gekoppeld. De gemeente is op grond van artikel 5.130 van het Bkl verplicht om bij het opstellen van het omgevingsplan rekening te houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, waaronder (aantoonbaar te verwachten) archeologische monumenten. Daarbij kan de (aantoonbaar te verwachten) aanwezigheid van archeologische monumenten van invloed zijn op onder meer de toedeling van functies aan locaties – bijvoorbeeld de keuze om geen parkeergarage toe te staan op een locatie met hoge archeologische waarde – of op de inhoud van in het omgevingsplan op te nemen beschermende regels of beoordelingsregels. De commissie kan hierover op grond van de andere onderdelen van dit artikel adviseren.

Voor als gemeentelijk monument beschermde archeologische monumenten is de commissie wel het aangewezen adviesorgaan.

- 2) *een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een voorbeschermd gemeentelijk monument of een gemeentelijk monument*

De bescherming van monumenten of archeologische monumenten als gemeentelijk monument gebeurt door aan het monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functieaanduiding gemeentelijk monument te geven. Met een voorbereidingsbesluit kan voorbescherming

worden geboden aan een locatie waarvoor wordt overwogen deze de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven.

Overgangsrecht gemeentelijke monumenten

Het overgangsrecht in de wet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet regelt dat er bij het in werking treden van de wet een vergunningplicht geldt voor activiteiten met betrekking tot gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten die nog op grond van de 'Erfgoedverordening' van Gemeente Nijkerk zijn aangewezen. De regels uit die verordening blijven gelden tot het moment dat dit onderwerp in het nieuwe deel van het omgevingsplan is geregeld. Dit volgt uit de artikelen 22.4 en 22.8 van de wet en artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet in samenhang met artikel 22.2 van het omgevingsplan (bruidsschat). De in de 'Erfgoedverordening' van Gemeente Nijkerk opgenomen vergunningplicht geldt als een verbod op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten.

- 3) *een omgevingsplanactiviteit in geval de commissie in het omgevingsplan als adviseur is aangewezen*

De raad kan op grond van artikel 16.15, tweede lid, van de wet in het nieuwe deel van het omgevingsplan bepalen in welke gevallen een advies verplicht is. Dit kan per gebied of per type activiteit of bouwwerk verschillen. Zolang nog geen gevallen zijn aangewezen, zet het college het bestaande beleid met betrekking tot het vragen van commissieadvies voort.

Omdat het omgevingsplan ook bij een projectbesluit of een voorbereidingsbesluit kan worden gewijzigd, brengt dit mee dat ook Gedeputeerde Staten, het dagelijks bestuur van het Waterschap en de Minister van OCW de commissie als adviseur in het omgevingsplan kunnen aanwijzen. Regels over de aanwijzing van de commissie als adviseur kunnen ook onderdeel zijn van de voorbeschermingsregels waarmee een voorbereidingsbesluit het omgevingsplan wijzigt. Overigens betekent dit niet dat de commissie daarmee ook formeel adviesorgaan van die andere bestuursorganen wordt. Als het college geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college in plaats van het bevoegd gezag (artikel 4.22 van het Omgevingsbesluit).

- 4) *een andere activiteit in geval burgemeester en wethouders een advies nodig achten met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit*

Dit onderdeel is gelijkwaardig aan de huidige zogenoemde "kan-bepaling" over de welstandsadvisering in artikel 6.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht. Het college kan – voor zover dat in het omgevingsplan niet anders is geregeld – op grond daarvan zelf bepalen of zij een advies inwinnen bij de commissie.

De beoordeling van de omgevingsplanactiviteit bouwen door de commissie

Bij het beoordelen van een bouwplan volgt de commissie de beoordelingsregels die in het omgevingsplan staan. De beoordelingsregels geven aan onder welke voorwaarden de vergunning kan worden verleend of geweigerd. Het gaat hierbij om regels over het bouwwerk zelf als wel zijn relatie tot de omgeving en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Bijvoorbeeld de bouwhoogte, de bouwmassa, het maximale bebouwingsoppervlak, de aanwijzing van bouwvlakken, de situering op de bouwvlakken, de karakteristiek van de bebouwing, en het uiterlijk van bouwwerken zoals vastgelegd in de beleidsnota.

De wet biedt de gemeente een kans om te zorgen voor een betere inbedding en aansluiting van welstandsaspecten binnen het ruimtelijke kwaliteitsbeleid. Het streven naar een goede omgevingskwaliteit als bedoeld in artikel 1.3 van de wet is daarbij het overkoepelende doel. Daarom is de advisering niet beperkt tot ingrepen aan beschermde monumenten en het uiterlijk van bouwwerken. De commissie adviseert zowel over de toepassing van de regels in het omgevingsplan zelf (zoals de mogelijkheid tot "binnenplanse" afwijkingen), als over de toepassing van de beleidsregels over het uiterlijk van bouwwerken. Dit gebeurt vanuit het doel van een goede omgevingskwaliteit.

Het gaat ook om het beoordelen van een activiteit in afwijking van het omgevingsplan, de buitenplanse afwijkingen van het omgevingsplan (BOPA's). Voor zover de activiteit strijdig is met de beoordelingsregels uit het omgevingsplan toetst de commissie de activiteit aan de regels over het begrip omgevingskwaliteit uit de Omgevingsvisie en het nog op te stellen programma omgevingskwaliteit.

Onderdeel b

De Minister van OCW vraagt ingevolge de Erfgoedwet advies aan het college alvorens te besluiten een monument of archeologisch monument aan te wijzen als rijksmonument op het grondgebied van de gemeente. In dat geval is de commissie adviseur van het college.

De commissie is ook adviseur in geval het college het voornemen heeft een monument of archeologisch monument aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Onderdeel c

Dit onderdeel betreft de opgavegerichte advisering in verband met een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave.

In geval van een verkenning in het kader van een projectprocedure of projectbesluit als bedoeld in artikel 5.48, tweede lid, van de wet onderzoekt het bevoegd gezag de mogelijke oplossingen voor een opgave. Door de verkenning kan het bevoegd gezag inzichten verkrijgen in:

- de aard van de opgave,
- de relevante ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving, en
- de mogelijke oplossingen voor die opgave. Hieronder vallen ook de oplossingen die anderen aandragen en waarvan het bevoegd gezag na beoordeling ervan besluit deze mee te nemen in de verkenning.

Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen van het Rijk en de provincie die een mogelijke oplossing hebben aangedragen, kunnen aan het college vragen een deskundige instantie als de commissie over hun oplossing te raadplegen. Het college kan ook zelf advies vragen over de aangedragen oplossingen voor de opgave.

De laatste zinsnede van dit onderdeel geeft aan dat ook als er geen sprake is van een projectprocedure of projectbesluit het college aan de commissie advies kan vragen in het kader van een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving, voor zover deze opgave zich strekt tot het bereiken en in stand van een goede omgevingskwaliteit.

Onderdeel d

Dit onderdeel geeft invulling aan de mogelijkheid als bedoeld in artikel 17.9, tweede lid, van de wet om de commissie in te schakelen bij het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Zoals hierboven vermeld gaat het uitsluitend om beleid op het gebied van de omgevingskwaliteit, vastgelegd in de Omgevingsvisie en het nog op te stellen programma omgevingskwaliteit.

Expliciet is hier vermeldt dat het hier onder andere gaat over het beleid voor de openbare ruimte dat direct de omgevingskwaliteit raakt en over stedenbouwkundige plannen en visies en beeldkwaliteitsplannen

Artikel 3. Verplichte adviezen

Dit artikel sluit aan op de verplichte adviezen op grond van artikel 17.9 van de wet en het op grond van de 'Erfgoedverordening' van Gemeente Nijkerk verplichte advies bij gemeentelijke monumenten.

Artikel 4. Samenstelling

Eerste lid

Dit lid geeft invulling aan artikel 17.7, eerste lid, van de wet, waarin is bepaald dat de raad het aantal leden vaststelt.

Tweede lid

Er worden ook plaatsvervangers benoemd, zodat de commissie ook kan functioneren wanneer één of meer vaste leden zijn verhinderd.

Derde lid

Dit lid geeft aan dat de leden als deskundigen en dus op persoonlijke titel en op grond van hun persoonlijke kwalificaties worden benoemd. Hun lidmaatschap is niet afhankelijk van het bekleden van een bepaalde functie of het hebben van een bepaalde hoedanigheid. De leden vertegenwoordigen geen bijzondere belangen. Dat betekent bijvoorbeeld dat belangenorganisaties op het gebied van de omgevingskwaliteit geen vertegenwoordigers in de commissie hebben. De leden zullen hun functie onafhankelijk dienen uit te oefenen. Daartegenover staat dat benoeming niet achterwege zal blijven enkel vanwege het lidmaatschap van een bepaalde groepering of het bekleden van een bepaalde bestuurlijke of maatschappelijke functie. Daarnaast beschikken de leden over inzicht in maatschappelijke verhoudingen op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.

Vierde lid

Dit lid zorgt voor een aanscherping van de wettelijke eis van onafhankelijkheid ten opzichte van het gemeentebestuur. Artikel 17.8 van de wet stelt slechts als eis, dat de leden van het gemeentebestuur geen lid zijn van een gemeentelijk adviesorgaan.

Vijfde lid

Dit lid voorziet in de mogelijkheid om burgerleden te benoemen. Voor deze leden geldt de eis van inzicht in de lokale maatschappelijke verhoudingen op grond van hun lokale maatschappelijke kennis en ervaring. Zij dienen ingeschreven te staan in de basisregistratie Personen van de Gemeente Nijkerk om daarmee de lokale binding te garanderen.

Zesde en zevende lid

Deze leden zien toe op de deskundigheidsgebieden die in de commissie vertegenwoordigd moeten zijn. De wet schrijft voor dat binnen de commissie enkele leden deskundig dienen te zijn op het gebied van de monumentenzorg, en dat die in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument. Volgens de Memorie van toelichting dient de commissie ten minste over deskundigheid op het gebied van cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratiearchitectuur, landschap en stedenbouw te beschikken (Kamerstukken II 2014-2015, 33962 nr. 3, p. 581). In aanvulling hierop is de deskundigheid aangevuld met archeologie en natuur. Het is mogelijk dat één persoon meerdere disciplines in zich verenigt.

Artikel 5. Benoeming

Eerste tot en met vierde lid

Deze leden hebben betrekking op de benoemingstermijn als bedoeld in artikel 17.7, eerste lid, van de wet. Het eerste lid regelt de benoeming voor de eerste termijn. Het tweede lid ziet toe op de duur van de benoemingstermijn, terwijl het derde lid de herbenoeming regelt. De regels voor de herbenoeming zijn logischerwijs alleen van toepassing op de leden, niet op hun plaatsvervaarders. In het vierde lid is de mogelijkheid opgenomen om leden drie jaar na hun aftreden opnieuw te benoemen.

Vijfde lid

Dit lid regelt schorsing en ontslag. De wet bepaalt dat de raad de leden benoemt en ontslaat (artikel 17.7, tweede lid, van de wet). Het is vanzelfsprekend dat leden op eigen aanvraag worden ontslagen. Zij kunnen verder worden geschorst en ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

Artikel 6. Ondersteuning van de commissie

De commissie wordt in ieder geval bijgestaan door een ambtelijk secretaris die voor de uitoefening van zijn taak uitsluitend verantwoording schuldig is aan de commissie. De secretaris wordt dus niet door bestuurlijke belangen geleid. Datzelfde geldt voor de medewerkers die eventueel aan de secretaris worden toegevoegd en die door de secretaris worden aangestuurd.

Artikel 7. Adviestermijn

In de wet is geen termijn gesteld waar binnen de commissie moet adviseren. Daarom kan het college op grond van het eerste lid aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht. Deze termijn mag volgens artikel 3:6 van de Awb niet zodanig kort zijn, dat de commissie zijn taak niet meer kan vervullen. In het tweede lid is bepaald dat het college ook kan afzien van het stellen van een termijn. In dat geval geldt een termijn van vier weken.

Indien geen advies wordt uitgebracht binnen de genoemde adviestermijn, staat dit de besluitvorming door het college niet in de weg (artikel 3:6, tweede lid, van de Awb).

Artikel 8. Beraadslaging en standpuntbepaling

Eerste lid

Dit lid is een nadere regeling van uitwerking van de wettelijke eis van openbaarheid als bedoeld in artikel 17.9, vijfde lid, van de wet.

Tweede lid

Dit lid regelt dat de agenda van de commissie tijdig en op een voor iedereen toegankelijke wijze bekend wordt gemaakt.

Derde lid

Dit lid regelt in afwijking van het eerste lid van dit artikel dat het college kan beslissen een agendapunt niet openbaar te behandelen.

Een verzoek om niet-openbare behandeling kan afkomstig zijn van de aanvrager, maar ook van een belanghebbende. Het college dient in dat geval aan een verzoek tot niet-openbare behandeling een met klemmende redenen gemotiveerd besluit op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur ten grondslag te leggen.

Vierde lid

Uit artikel 4:7 van de Awb volgt de beperkte verplichting dat de mogelijkheid tot toelichting van een plan ten overstaan van de commissie dient te worden geboden aan de aanvrager van de omgevingsvergunning. Daarnaast hebben andere belanghebbenden spreekrecht. De kring van spreekgerechtigden

is beperkt tot belanghebbenden (als bedoeld in artikel 1:2 van de Awb). Daarmee wordt voorkomen dat allerlei personen tijdens de vergadering van de commissie kunnen inspreken, terwijl die in een eventuele rechterlijke procedure tegen de omgevingsvergunning voor het bouwen geen recht van spreken hebben omdat zij geen belanghebbenden zijn.

Het spreekrecht is van invloed op het tijdstip waarop de vergadering van de commissie wordt aangekondigd. Dat tijdstip moet dan zodanig worden gekozen dat eventuele sprekers voldoende tijd hebben om zich op de vergadering voor te bereiden. De regeling van dit spreekrecht wordt opgenomen in het reglement van orde (zie artikel 12).

De verplichting tot openbaar vergaderen heeft betrekking op de vergaderingen waarin het advies op de aanvraag voor een omgevingsvergunning of op een voorgenomen beschikking formeel wordt vastgesteld. Het is niet verplicht voor informeel vooroverleg of bij de beleidsgerichte, opgavegerichte of ontwerpgerichte advisering. De potentiële initiatiefnemer kan in het stadium van vooroverleg gebaat zijn met beslotenheid. Openbaarheid zou dan remmend op het vooroverleg kunnen werken, terwijl uit oogpunt van de korte planprocedure vooroverleg stimulerend verdient.

Vijfde lid

Dit lid ziet erop toe dat in de vergadering voldoende leden aanwezig zijn, zodat een deskundig oordeel kan worden gevormd. Het borgt ook de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet).

Zesde lid

Met deze bepaling wordt verstrengeling van belangen tegengegaan.

Zevende lid

Dit lid verwijst naar de Awb die uitvoerders van wetten een geheimhoudingsplicht oplegt ten aanzien van gegevens waarvan zij het vertrouwelijke karakter kennen of redelijkerwijs moeten vermoeden. Op grond van artikel 2:5, tweede lid, van de Awb is de plicht tot geheimhouding ook van toepassing op instellingen die een wettelijke taak uitvoeren. Daaronder vallen ook adviesorganen. Dit lid plaatst buiten twiifel dat de geheimhoudingsplicht ook op de commissie en de daarvoor werkzame personen van toepassing is.

Artikel 9. Afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie

Dit artikel geeft de mogelijkheid om de advisering namens de commissie over te laten aan een of meer leden, al dan niet in een vaste samenstelling als subcommissie. De commissie blijft verantwoordelijk voor het advies. Een goede omschrijving van de volmacht is nodig om aan het advies een doorslaggevende betekenis toe te kennen. Dit kan worden opgenomen in het reglement van orde (artikel 12). Daarbij moet wel rekening worden gehouden met de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet).

De commissie kan ervoor kiezen de volmacht te beperken tot de plannen met relatief geringe ruimtelijke betekenis, of plannen waar gelet op meer dan één vergelijkbare vallen de mening van de commissie als bekend mag worden verondersteld. Een ruimere volmacht is mogelijk indien de betrokken leden of de subcommissies volledig beschikken over de professionele deskundigheid die in een specifiek geval nodig is voor de advisering (bijvoorbeeld deskundig op het gebied van cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratiearchitectuur, landschap, stedenbouw, architectuur en archeologische monumentenzorg). Ook hier blijft gelden de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet).

Artikel 10. Adviseurs

Dit artikel geeft de commissie de bevoegdheid zich ten behoeve van de advisering te laten voorlichten door ambtenaren (eerste lid) of door externe deskundigen (tweede lid). Een ambtenaar of een andere deskundige kan ingevolge het derde lid op uitnodiging van de commissie aanwezig zijn bij de vergaderingen of als adviseur deelnemen aan de beraadslagingen.

Deze regeling sluit aan op de gegroeide praktijk, waarbij de commissies afhankelijk van de behoefte, specifieke adviseurs inschakelen, bijvoorbeeld een specialist op het gebied van duurzaam bouwen of klimaatadaptatie.

Artikel 11. Reglement van orde

Eerste lid

De commissie stelt een reglement van orde vast.

Tweede lid

Dit lid geeft aan welke onderwerpen in ieder geval in het reglement van orde worden opgenomen. In het tweede lid is expliciet aangegeven dat in het reglement geregeld wordt op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan de taakstelling, daaronder begrepen de wijze waarop de raad of burgemeester en wethouders advies vragen en een (ongevraagd) advies ontvangen. Het reglement borgt dat een advies onafhankelijk, objectief, transparant en herleidbaar is.

Derde lid

Dit lid regelt de bekendmaking van het reglement van orde. Dat kan als bijlage bij deze verordening, of als aparte bekendmaking met een goede verwijzing naar deze verordening. Juridisch gezien behoeft het reglement van orde niet in de verordening zelf te worden opgenomen.

Artikel 12. Relatie met andere adviseurs

Dit artikel regelt een goede afstemming tussen de werkzaamheden van andere adviseur(s) op het gebied van de omgevingskwaliteit en de commissie.

Artikel 13. Vergoeding

Dit artikel regelt de vergoeding die de leden en de adviseurs, als bedoeld in artikel 10, tweede lid, ontvangen. De basis wordt gevormd door de gemeentelijke vergoedingsregeling.

Gelet op de bijzondere deskundigheid die van sommige adviesleden kan worden gevraagd bestaat de mogelijkheid dat het college de vergoeding van deze leden-deskundigen op een hoger bedrag vaststelt.

Artikel 14. Jaarverslag

Het jaarverslag als bedoeld in artikel 17.9, zesde lid, van de wet kan voor de raad aanleiding zijn voor bijstelling van het gemeentelijk beleid. De commissie kan naar aanleiding van de verrichte werkzaamheden beleidsaanbevelingen doen. Bijvoorbeeld over de in het omgevingsplan op te nemen beoordelingscriteria met betrekking tot de omgevingskwaliteit. Om die reden verschijnt het jaarverslag tijdig vóór de jaarlijkse beleids- en begrotingscyclus in de gemeente.

De specifieke bepalingen over het jaarverslag van het college zijn onder de wet vervallen. In verband met de politieke verantwoordelijkheid voor de omgevingskwaliteit heeft het college het voornemen om de bestaande praktijk van verantwoording en terugkoppeling voort te zetten en deze mee te nemen in de verplichte evaluatierapportage over de uitvoering van het omgevingsrecht aan de raad. In de gemeentelijke evaluatierapportage kan bijvoorbeeld aandacht worden besteed aan hoe is omgegaan met de adviezen van de commissie en aan het (tijdig) inwinnen en ontvangen van advies binnen de afdoeningstermijn. Daarnaast wordt de werking van deze verordening ten minste éénmaal in de vier jaar samen met de commissie geëvalueerd.

Artikel 15. Overgangsrecht

Eerste lid

Op grond van dit lid gaan de bestaande leden van de welstands- en monumentencommissies of adviescommissies ruimtelijke kwaliteit zonder aparte benoemingsbesluiten over naar de commissie.

Tweede lid

Dit lid regelt dat aanvragen ingediend voor het inwerkingtreden van deze verordening volgens het oude recht door de commissie worden afgedaan.

Artikel 16. Vervallen en intrekking oude regeling

Eerste lid

Alleen de regels met betrekking tot de commissies in de [citeertitel **Bouwverordening**] en de [citeertitel **Erfgoedverordening**] vervallen op grond van dit lid.

Tweede lid

Dit lid ziet toe op de intrekking van de [citeertitel gecombineerde Verordening op de gemeentelijke adviescommissie] .

Artikel 17. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel bepaalt het tijdstip van inwerkingtreding en de citeertitel van de verordening.